

modlitba v obrazech

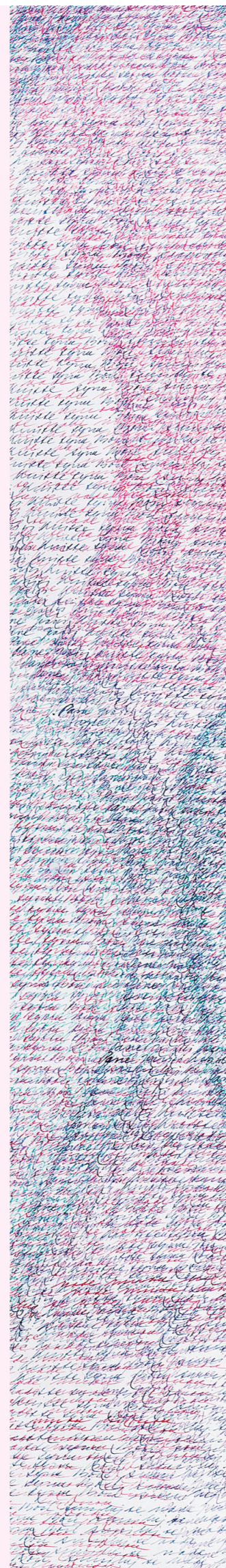
nad výtvarným cyklem „ježíšova modlitba“ dagmar havlíčkové

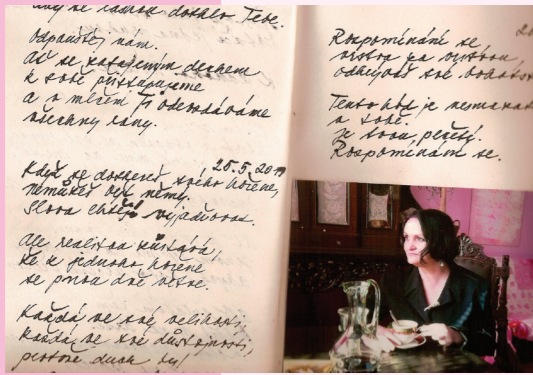
ježíšova modlitba je po staletí živou součástí mystické tradice pravoslavného křesťanství. jako taková není určena pouze duchovním či mnichům, ale všem, kdo chtějí vstupovat do posvátného společenství s bohem. skrze krista, jenž v sobě sjednocuje božství s lidstvím, se v člověku obnovuje jeho původní rajský stav neporušenosti, jeho znovu nabytá přirozenost, stvořená k obrazu božímu.

křesťan v této modlitbě pronáší ježíšovo jméno, které se takto vysloveno stává podle starobylého náboženského chápání konkrétním zpřítomněním boha. neustálé opakování slov: „pane ježíši kriste, synu boží, smiluj se nade mnou, hříšným,“ spolu se soustředěním myslí do srdce člověka, vede k celkovému zklidnění a vyprázdnění duše, jež je připravena na setkání s bohem. duchovní praxe rozlišuje několik stupňů ježíšovy modlitby, stejně jako sladění slov s rytmem dechu a srdce. podstatné je však spolupůsobení lidské svobody a boží milosti, jehož cílem není zdokonalení člověka, ale vzájemný, osobní vztah lásky. modlitba přechází od slov (praxis) k vidění (theoria) – k patření na boží slávu v nestvořeném světle, jež se stává završením mystického života.

výtvarné dílo dagmar havlíčkové je inspirováno rovněž pravoslavnou duchovností. jej cyklus „ježíšova modlitba“ pak nevšedním, přitom přirozeným způsobem propojuje osobní, vnitřní zkušenost s vizuálním projevem. v tomto případě je nástrojem v rozhovoru nikoli hlas, ale písmo. slova modlitby jsou kontinuálně vpisována do papíru rukou, která není vedena rozumovou spekulací, ale pokyny srdce, jež je otevřeno božímu působení. výsledný obraz je pak výrazem spontaneity, která však neproudí z umělcovy zjitřené emocionality, ale naopak ze stavu bezvášnivosti (apatheia), jež jedině může dát prostor božímu duchu. tak jako má slovo modlitby vést k zakoušení nové reality, rovněž graficky znázorněné písmo se v obrazech dagmar havlíčkové nevyčerpává samo o sobě. zřetězeno do kontinuálních řad vytváří různé další obrazové struktury – ani těmi se však významové pole tohoto výtvarného znaku neuzavírá. důležitou úlohu zde zastává divák. ten přistupuje k obrazu, na němž čte jednotlivá slova modlitby – začíná se modlit. dochází k opačnému postupu než u běžné modlitby: od vidění ke slovům. tato slova však znovu zpřítomňují duchovní realitu: divák se nezastavuje u písmen, dokonce ani u obrazu. kontempluje to, co je za obrazem, co je neviditelné a smysly neuchopitelné. v tomto bodě se v díle dagmar havlíčkové paradoxně setkávají dva zdánlivě neslučitelné výtvarné projevy: skrze svůj „performativní“ charakter, aktivně vtahující do „hry“ diváka, si zachovává aktuálnost současného výtvarného umění. naopak onen transcendentní rozměr, v dnešním sekulárním umění žalostně scházející, ho sblízuje s pravoslavnou ikonou – modlitbou v obraze.

jan křipač

dagmar havlíčková

narozena / born
 21. 4. 1961, šternberk
 žije a pracuje v olomouci

studia / studies

1977–1980 supš, brno (dalibor chatrny)
 2002–2007 pravoslavná bohoslovecká fakulta pu v prešově

samostatné výstavy / solo exhibitions

- 1981 kresby, klub uničov
kresby, pl opava
- 1989 kresby, galerie pod podloubím, olomouc
- 1992 job v nás, galerie dílo, olomouc;
åalborg, dánsko
- 1993 kresby, galerie dílo, přerov
krajina na hedvábi, galerie atelier, olomouc
- 1994 kresby, galerie dílo, olomouc
- 2001 srdce, galerie sklep, hranice
- 2005 kresby, kavárna muzea umění olomouc
- 2006 ježíšova modlitba, kavárna muzea umění olomouc
- 2007 ježíšova modlitba II, galerie caesar, olomouc
- 2011 ježíšova modlitba, kavárna muzea umění olomouc
- 2011 modlitba srdce, divadlo hudby
- 2011 modlitba srdce, bazilika velehrad
- 2011 modlitba srdce, velká bystřice

společné výstavy / collective exhibitions

- 1981 trienále brno
- 1984 trienále brno
- 1987 trienále brno
- 1989 moravská grafika, brno
- 1991 divadlo bratří mrštíků, brno (s j. havlíčkem)
- 1992 katedra filozofie up olomouc (s j. havlíčkem)
- 1993 mezinárodní výstava flory, luzern, švýcarsko
- 1996 zámek tovačov (s inge koskovou)
- 2007 sny ve skříní. divadlo hudby, olomouc

galeriezet

zámecké náměstí 775
 783 53 velká bystřice
 galeriezet@velkabystrice.cz
 www.galeriezet.cz
 tel.: +420 774 818 153

ježíšova modlitba

dagmar havlíčková

galeriezet
 Město Velká Bystřice